

Serijska i sekvencijalna organizacija datoteke

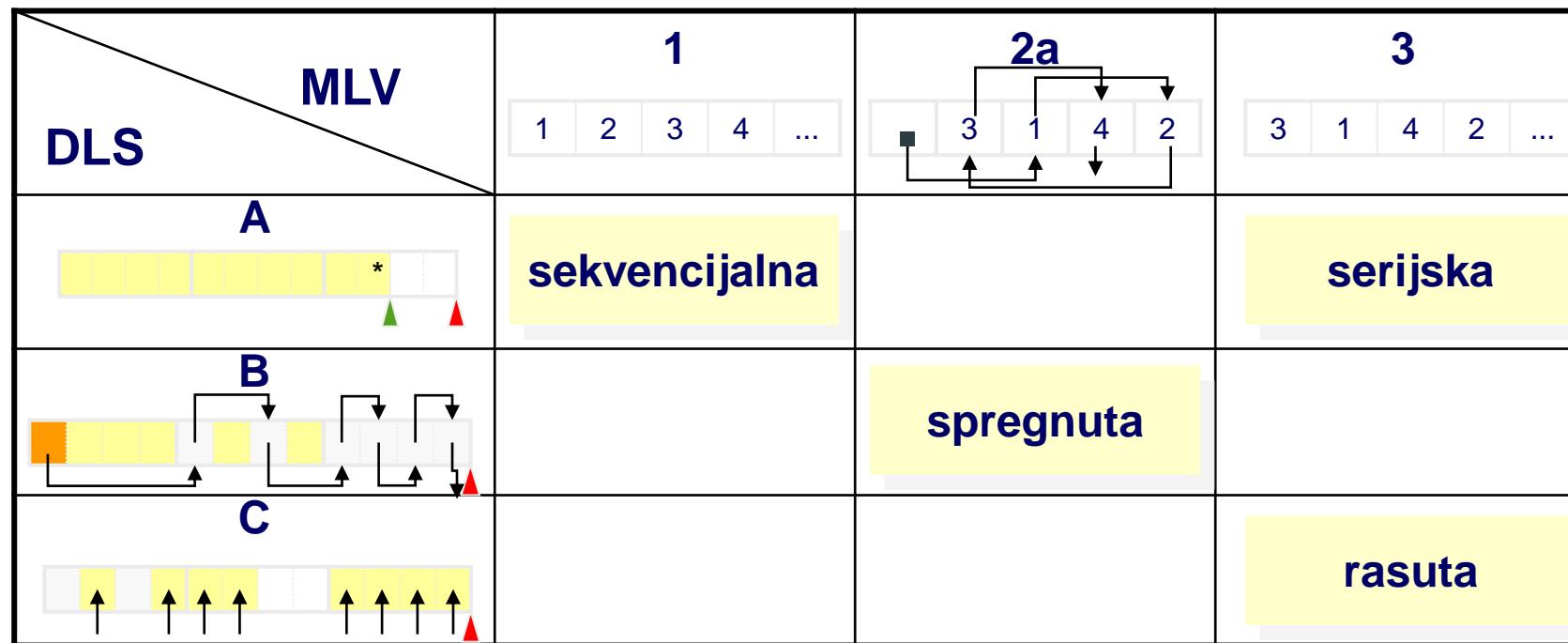
Struktura, formiranje, traženje, obrada, ažuriranje, primena i ocena

Sadržaj

- ▶ Serijska organizacija datoteke
- ▶ Sekvencijalna organizacija datoteke

Vrste organizacije datoteka

► Osnovne organizacije datoteka

Serijska organizacija datoteke

► **Osnovna struktura**

- ▶ slogovi smešteni jedan za drugim
  - ▶ u sukcesivne memorijske lokacije
- ▶ fizička struktura ne sadrži informacije o vezama između slogova logičke strukture datoteke
- ▶ ne postoji veza između vrednosti ključa sloga i adrese lokacije u koju je smešten
- ▶ redosled memorisanja slogova najčešće prema hronološkom redosledu njihovog nastanka
- ▶ slogovi mogu, a i ne moraju, biti blokirani

Serijska organizacija datoteke

► Primer - mala serijska datoteka - D_{ser}

- slogova $N = 13$
- faktor blokiranja $f = 3$
- slogovi
  - dvojke $(k(S_i), p(S_i))$
  - $k(S_i)$ - vrednost ključa
  - $p(S_i)$ - konkretizacija ostalih obeležja sloga S_i ($i = 1, \dots, 13$)
- fizički blokovi
  - adrese (relativne) $A_i = i$: A_1, A_2, A_3, A_4 i A_5
- oznaka kraja datoteke: *

A_1						
	34	$p(S_1)$	07	$p(S_2)$	03	$p(S_3)$
A_2						
	15	$p(S_4)$	19	$p(S_5)$	29	$p(S_6)$
A_3						
	64	$p(S_7)$	43	$p(S_8)$	23	$p(S_9)$
A_4						
	27	$p(S_{10})$	13	$p(S_{11})$	49	$p(S_{12})$
A_5						
	25	$p(S_{13})$	*			

Serijska organizacija datoteke

► **Formiranje serijske datoteke**

- ▶ serijska datoteka se generiše
  - ▶ najčešće u postupku obuhvata podataka
- ▶ slogovi
  - ▶ formiraju se prenosom podataka sa različitih izvora
    - ▶ izvorna dokumenta
    - ▶ uređaji i softveri za očitavanje vrednosti (u realnom vremenu)
  - ▶ upisuju se jedan za drugim u sukcesivne memorijske lokacije
  - ▶ svaki novi slog se upisuje na kraj datoteke
- ▶ rezultat obuhvata podataka
  - ▶ neblokirana ili
  - ▶ blokirana serijska datoteka

Serijska organizacija datoteke

► **Formiranje serijske datoteke**

- obuhvat podataka
  - proces sa zadatkom da obezbedi inicijalno memorisanje ispravnih podataka
- osnovna aktivnost: upis podataka na medijum, izvršava je
  - čovek-operater, koristeći
    - program sa odgovarajućim UI-jem za formatiranje podataka i
    - odgovarajuće U/I uređaje, ili
  - specijalizovani softver sa odgovarajućim hardverskim uređajima

Serijska organizacija datoteke

► **Formiranje serijske datoteke**

- UI programa za obuhvat podataka - format program
  - opis formata dokumenta - raspored polja (layout), ekranska forma
  - pravila navigacije - pomeranja kurzora između polja
  - opisi i formatiranje sadržaja polja
  - specijalne kontrole sadržaja polja
  - dozvoljene operacije nad sadržajima polja

Serijska organizacija datoteke

- UI programa za obuhvat podataka
  - opis formata dokumenta - raspored polja (layout)

KADROVSKA EVIDENCIJA	
podaci o radnicima	
Oznaka datoteke	<input type="text"/>
	Redni broj sloga <input type="text"/>
<hr/>	
Preduzeće	<input type="text"/>
	Radna jedinica <input type="text"/>
Matični broj radnika	<input type="text"/>
Prezime	<input type="text"/>
	Ime <input type="text"/>
	Datum rođenja <input type="text"/>
Opština	<input type="text"/>
	Adresa <input type="text"/>
Radno mesto	<input type="text"/>
	Broj bodova <input type="text"/>
<hr/>	
Pozicija kursora	<input type="text"/>
Pritisni ENTER za upis	
	Tip polja <input type="text"/>

Serijska organizacija datoteke

- ▶ UI programa za obuhvat podataka
  - ▶ pravila navigacije - pomeranja kursora između polja
    - ▶ mogućnost pristupa poljima putem miša ili tastature
    - ▶ redosled obilaska polja u navigaciji
      - ▶ putem tipke <TAB>, <ENTER>, ili automatskoj

Serijska organizacija datoteke

- ▶ UI programa za obuhvat podataka
  - ▶ opisi i formatiranje sadržaja polja
    - ▶ fiksni tekst (naslov) i tekstuelno uputstvo sa opisom polja
    - ▶ tip polja (alfa, numeričko, alfanumeričko, datumsko)
    - ▶ način vizuelizacije sadržaja
      - ▶ tekstuelno polje, padajuća lista, combo-box, radio-grupa
      - ▶ polje skrivenog sadržaja
      - ▶ format maska za numeričke ili datumske vrednosti
      - ▶ zadavanje vizuelnih atributa polja na formi
    - ▶ maksimalni broj znakova koji je moguće uneti
    - ▶ način poravnavanja sadržaja polja (levo, desno, centrirano)
    - ▶ način preloma sadržaja tekstuelnih polja (bez preloma, prelom na jedan znak,¹, prelom na celu reč)

Serijska organizacija datoteke

- ▶ UI programa za obuhvat podataka
  - ▶ specijalne kontrole sadržaja polja
    - ▶ obaveznost unošenja barem jednog znaka u polje
    - ▶ obaveznost kompletног popunjavanja sadržaja polja
    - ▶ kontrola na dozvoljeni opseg (domen) vrednosti
    - ▶ kontrola po modulu - samo za numerička polja
      - ▶ broju od n cifara pridružuje se jedna kontrolna cifra koja se izračunava primenom posebnog algoritma na broj od n cifara
    - ▶ provera da li se uneti podatak nalazi u tabeli / listi dozvoljenih vrednosti

Serijska organizacija datoteke

- ▶ UI programa za obuhvat podataka
  - ▶ dozvoljene operacije nad sadržajima polja
    - ▶ ručni unos sadržaja polja
    - ▶ modifikacija postojećeg sadržaja polja
    - ▶ brisanje sadržaja jednog, izabranih, ili svih polja
    - ▶ dupliciranje sadržaja jednog, izabranih, ili svih polja
      - ▶ u cilju povećava produktivnost operatera
      - ▶ kada se isti ili skoro isti sadržaj polja više puta ponavlja

Serijska organizacija datoteke

► Formiranje serijske datoteke

- ▶ obuhvat podataka - vreme obavljanja

- ▶ **u realnom vremenu**

- ▶ na mestu i u trenutku nastanka podataka

- ▶ **u odloženom režimu (naknadno)**

- ▶ nakon određenog intervala vremena od nastanka podataka

- ▶ po pravilu ga realizuje operater koji nije evidentirao izvorne podatke, na osnovu manuelno izrađenih dokumenata

- ▶ verifikacija

- ## ► verifikacija

- ▶ postupak suštinske provere ispravnosti unetih podataka (ručni, ili automatizovan)

- ▶ npr. drugi operater ponovo unosi jednom već unete podatke koristeći isti izvorni dokument

- ▶ npr. korišćenje intelligentnih softverskih rešenja

Serijska organizacija datoteke

► Traženje sloga u serijskoj datoteci

- ▶ traženje slučajno odabranog sloga
  - ▶ ne postoji funkcionalna veza između vrednosti ključa i adrese lokacije sloga
  - ▶ traženje logički narednog = traženje slučajno odabranog
- ▶ primena metode linearног traženja
  - ▶ počinje od početka datoteke
  - ▶ pristupanje sukcesivno memorisanim blokovima i slogovima
- ▶ uspešno traženje, ukupan broj pristupa R_u :

$$1 \leq R_u \leq B$$

- ▶ neuspešno traženje, ukupan broj pristupa R_n :

$$R_n = B$$

- ▶ B - ukupan broj blokova serijske datoteke

Serijska organizacija datoteke

► Traženje sloga u serijskoj datoteci

- ukupan broj blokova datoteke:

- N - broj slogova

- f - faktor blokiranja

- $+ 1$ - zbog specijalnog sloga sa oznakom kraja datoteke

$$B = \left\lceil \frac{N+1}{f} \right\rceil$$

- uspešno traženje, očekivani (srednji) broj pristupa

- verovatnoća traženja bilo kog sloga datoteke je ista, $1 / N$

$$\bar{R}_u = \frac{B}{N} \left(N - \frac{f(B-1)}{2} \right)$$

- kada $f \mid N$, tj. $B = N / f + 1$, ili kada je $N \gg 1$, tada: $\bar{R}_u = \frac{B}{2}$

Serijska organizacija datoteke

► Traženje sloga u serijskoj datoteci

- uspešno traženje, ukupan broj upoređivanja argumenta traženja i vrednosti ključa U_u :

$$1 \leq U_u \leq N$$

- uspešno traženje, očekivani (srednji) broj upoređivanja argumenta traženja i vrednosti ključa
  - verovatnoća traženja bilo kog sloga datoteke je ista, $1 / N$

$$\bar{U}_u = \frac{N+1}{2}$$

- neuspešno traženje, ukupan broj upoređivanja argumenta traženja i vrednosti ključa U_n :

$$U_n = N$$

Serijska organizacija datoteke

► Obrada serijske datoteke

- ▶ vrste
  - ▶ direktna obrada
  - ▶ redosledna obrada
    - ▶ ukoliko se ide na sekvencijalni pristup slogovima u hronološkom redosledu
- ▶ može se koristiti kao vodeća u režimu direktne obrade
- ▶ može se koristiti kao vodeća u redoslednoj obradi datoteke čiji ključ sadrži
  - ▶ kao svoj strani ključ
  - ▶ kada je uređena saglasno neopadajućim vrednostima tog stranog ključa

Serijska organizacija datoteke

► **Obrada serijske datoteke**

- ▶ program koji vrši redoslednu obradu serijske datoteke
  - ▶ učitava sukcesivne slogove vodeće datoteke
  - ▶ svaki naredni slog vodeće datoteke sadrži logički narednu vrednost ključa obrađivane serijske datoteke
  - ▶ te vrednosti ključa se koriste kao argumenti za traženje u serijskoj datoteci metodom linearnog traženja
- ▶ u režimu direktne obrade
  - ▶ sukcesivni slogovi vodeće datoteke sadrže slučajno odabранe vrednosti ključa obrađivane serijske datoteke
  - ▶ traženje je, ponovo, linearno
- ▶ traženje logički narednog i slučajno odabranog sloga serijske datoteke
  - ▶ obavlja se identično, krećući od prvog sloga datoteke

Serijska organizacija datoteke

► Obrada serijske datoteke

- ▶ putem vodeće datoteke od $N_v = N_v^u + N_v^n$ slogova
  - ▶ N_v^u slogova inicira uspešna traženja
  - ▶ N_v^n slogova inicira neuspešna traženja
- ▶ inicira ukupan prosečni broj traženja

$$\bar{R}_{uk} = N_v^u \bar{R}_u + N_v^n \bar{R}_n$$

$$\bar{R}_{uk} \approx N_v^u \frac{B}{2} + N_v^n B$$

- ▶ broj pristupa se ne razlikuje za slučaj direktne i redosledne obrade

Serijska organizacija datoteke

- ▶ Primer - mala serijska datoteka - D_{ser}

- ▶ slogan $N = 13$

- ▶ faktor blokiranja $f = 3$

- ▶ Direktna obrada

- ▶ Sadržaj vodeće datoteke:

- ▶ 64, 21, 8, 3

- ▶ Redosledna obrada

- ▶ Sadržaj vodeće datoteke:

- ▶ 3, 8, 21, 64

A_1

34	$p(S_1)$	07	$p(S_2)$	03	$p(S_3)$

A_2

15	$p(S_4)$	19	$p(S_5)$	29	$p(S_6)$

A_3

64	$p(S_7)$	43	$p(S_8)$	23	$p(S_9)$

A_4

27	$p(S_{10})$	13	$p(S_{11})$	49	$p(S_{12})$

A_5

25	$p(S_{13})$	*			21

Serijska organizacija datoteke

► Ažuriranje serijske datoteke

► upis novog sloga

- u prvu slobodnu lokaciju na kraju datoteke
- mora mu prethoditi jedno neuspešno traženje
- jednostavan, ali zahteva veliki broj pristupa

$$R_i = \begin{cases} R_n + 1, & \neg(f \mid (N+1)) \\ R_n + 2, & f \mid (N+1) \end{cases}$$

- svaki f -ti put neophodno je proširiti datoteku novim blokom

Serijska organizacija datoteke

► Ažuriranje serijske datoteke

- ▶ brisanje postojećeg sloga
  - ▶ mora mu prethoditi jedno uspešno traženje
  - ▶ najčešće samo logičko - izmenom statusa aktuelnosti sloga
  - ▶ fizičko brisanje bi zahtevalo veliki broj pristupa
- ▶ modifikacija sadržaja postojećeg sloga
  - ▶ mora mu prethoditi jedno uspešno traženje
- ▶ očekivani broj pristupa za
  - ▶ logičko brisanje ili
  - ▶ modifikaciju sadržaja sloga

$$\overline{R}_d = \overline{R}_u + 1$$

Serijska organizacija datoteke

► Oblasti primene i ocena karakteristika

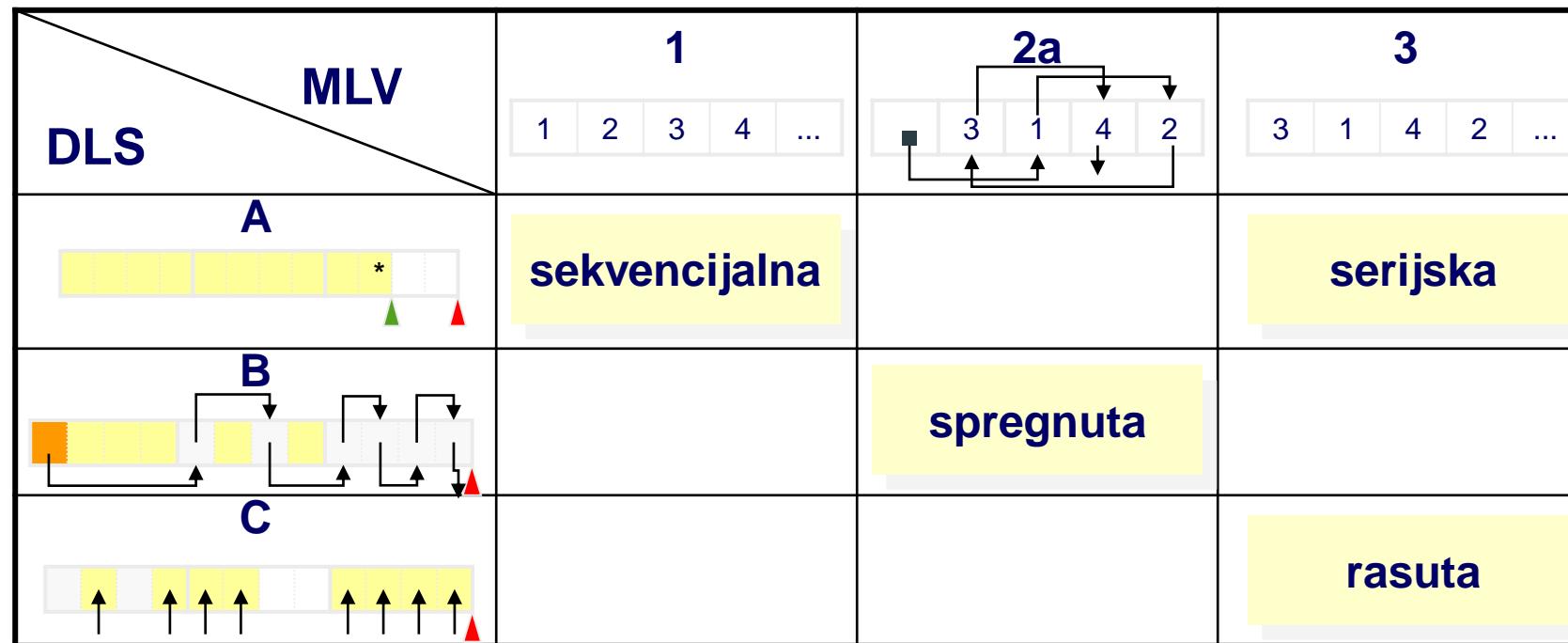
- ▶ pogodne kao male datoteke
  - ▶ kada mogu stati cele u OM
  - ▶ zbog veoma velikog broja pristupa potrebnog za pronalaženje logički narednog ili slučajno odabranog sloga
  - ▶ druge vrste organizacije donose samo mala poboljšanja u efikasnosti obrade malih datoteka
- ▶ serijska organizacija podataka u kombinaciji sa indeksnim strukturama
  - ▶ veoma pogodna za direktnu obradu
  - ▶ osnovna fizička struktura relacionih baza podataka
- ▶ serijska datoteka kao rezultat obuhvata podataka
  - ▶ polazna osnova za izgradnju datoteka sa drugim vrstama organizacije podataka

Sadržaj

- ▶ Serijska organizacija datoteke
- ▶ Sekvencijalna organizacija datoteke

Vrste organizacije datoteka

► Osnovne organizacije datoteka

Sekvencijalna organizacija datoteke

► **Osnovna struktura**

- ▶ slogovi su smešteni sukcesivno jedan za drugim
- ▶ logički susedni slogovi smeštaju se u fizički susedne lokacije
  - ▶ postoji informacija o vezama između slogova logičke strukture podataka datoteke, ugrađena u fizičku strukturu
  - ▶ realizovana kao linearna logička struktura podataka
    - ▶ smeštanjem sloga sa većom vrednošću ključa u lokaciju sa većom adresom
  - ▶ rastuće uređenje po vrednostima ključa ⇒ slog sa najmanjom vrednošću ključa smešta se u prvu lokaciju
- ▶ naziva se i fizički sekvencijalnom organizacijom

Sekvencijalna organizacija datoteke

► **Osnovna struktura**

- ▶ veza između memorisanih vrednosti ključa $k(S)$ i adresa lokacija
  - ▶ nije ugrađena u strukturu datoteke
  - ▶ ne predstavlja bilo kakvu matematičku funkciju
- ▶ slogovi se smeštaju u blokovima od po f (≥ 1) slogova
  - ▶ poželjno da faktor blokiranja f bude što veći
- ▶ savremeni OS (*Unix*) i programski jezici (*C*, *C++*, *Java*) podržavaju samo sekvencijalni način pristupa
  - ▶ korisnicima je ostavljeno da naprave svoje sopstvene sekvencijalne metode pristupa

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Primer - mala sekvencijalna datoteka - D_{sek}

- slogova $N = 13$
- faktor blokiranja $f = 3$
- slogovi
  - isti sadržaj kao i D_{ser}
  - dvojke $(k(S_i), p(S_i))$
  - $k(S_i)$ - vrednost ključa
  - $p(S_i)$ - konkretizacija ostalih obeležja sloga S_i ($i = 1, \dots, 13$)
  - oznaka kraja datoteke: *
  - indeksi i ($i=1, \dots, 13$) ukazuju na logički redosled smeštanja slogova

A_1						
	03	$p(S_1)$	07	$p(S_2)$	13	$p(S_3)$

A_2						
	15	$p(S_4)$	19	$p(S_5)$	23	$p(S_6)$

A_3						
	25	$p(S_7)$	27	$p(S_8)$	29	$p(S_9)$

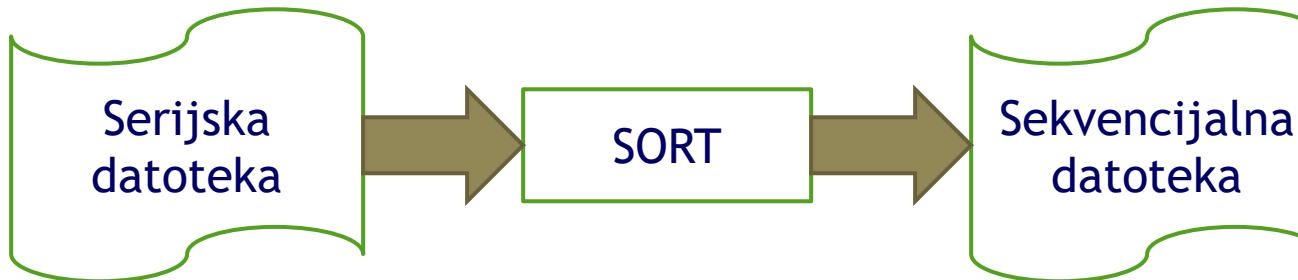
A_4						
	34	$p(S_{10})$	43	$p(S_{11})$	49	$p(S_{12})$

A_5						
	64	$p(S_{13})$	*			29

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Formiranje sekvencijalne datoteke

- ▶ najčešće sortiranjem serijske datoteke
- ▶ saglasno rastućim ili opadajućim vrednostima ključa

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Traženje sloga u sekvencijalnoj datoteci

- ▶ logički narednog ili
- ▶ slučajno odabranog

► traženje slučajno odabranog sloga

- ▶ moguća primena metoda
  - ▶ linearnog traženja
  - ▶ binarnog traženja
- ▶ nema praktičnog smisla ako je datoteka velika i smeštena na eksterni memorijski uređaj
- ▶ ima praktičnog smisla ako je cela datoteka smeštena u OM
  - ▶ nju, u tom slučaju, može predstavljati
    - ▶ neka linearna struktura nad skupom slogova ili
    - ▶ blok neke druge datoteke, npr. indeks-sekvencijalne

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Traženje sloga u sekvencijalnoj datoteci

► traženje logički narednog sloga

- linearnom metodom traženja
- počevši od prvog, fizički susedni blokovi se učitavaju u OM
- u centralnoj jedinici se vrši upoređivanje argumenata traženja i vrednosti ključa sukcesivnih slogova dok se
  - traženi slog ne pronađe
  - argument traženja ne postane manji od vrednosti ključa sloga
  - ne dođe do kraja datoteke
- traženje novog, logički narednog sloga, započinje od sloga na kojem se prethodno traženje zaustavilo
  - tekućeg sloga datoteke

Sekvencijalna organizacija datoteke

- ▶ **Traženje sloga u sekvencijalnoj datoteci**
  - ▶ traženje logički narednog sloga
  - ▶ broj pristupa pri uspešnom i pri neuspešnom traženju

$$0 \leq R \leq B - i$$

- ▶ i - redni broj tekućeg bloka u odnosu na početak
- ▶ broj poređenja argumenata traženja i vrednosti ključeva slogova, pri uspešnom i neuspešnom traženju

$$1 \leq U \leq N - i + 1$$

- ▶ i - redni broj tekućeg sloga

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Obrada sekvencijalne datoteke

- ▶ redosledna
- ▶ direktna
- ▶ direktna obrada
  - ▶ ima smisla ako je sekvencijalna datoteka mala, tako da se može smestiti u operativnu memoriju
  - ▶ performanse obrade malo se razlikuju od performansi obrade serijske datoteke

$$\bar{R}_{uk} = N_v^u \bar{R}_u + N_v^n \bar{R}_n$$

$$\bar{R}_{uk} \approx N_v^u \frac{B}{2} + N_v^n \frac{B}{2}$$

Sekvencijalna organizacija datoteke

- ▶ **Obrada sekvencijalne datoteke**
  - ▶ vodeća datoteka u direktnoj i redoslednoj obradi
    - ▶ česta upotreba
    - ▶ sukcesivno učitavanje fizički susednih slogova, počevši od prvog pa do poslednjeg
    - ▶ ukupan broj pristupa, kada se sekvencijalna datoteka koristi kao vodeća u obradi

$$R_{uk} = B = \left\lceil \frac{N+1}{f} \right\rceil$$

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Obrada sekvencijalne datoteke

- ▶ redosledna obrada
  - ▶ iterativan proces
  - ▶ vodeća datoteka generiše logički naredne vrednosti ključa za traženje u obrađivanoj, sekvencijalnoj datoteci
- ▶ svaki korak obrade = traženje logički narednog sloga
  - ▶ vrši se metodom linearног traženja
- ▶ svaki blok datoteke učitava se u OM samo jedanput

- ▶ vodeća datoteka sadrži N_v ($N_v \geq 1$) slogova
  - ▶ uključuje vrednost ključa veću ili jednaku najvećoj vrednosti ključa u obrađivanoj datoteci

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Obrada sekvencijalne datoteke

- redosledna obrada
- ukupan broj pristupa

$$R_{uk} = B$$

- srednji broj pristupa po jednom traženju

$$\bar{R} = \frac{B}{N_v}$$

- što je R manji, obrada je efikasnija
- poželjniji veći faktor blokiranja f i veći broj traženja N_v
- ukupan broj upoređivanja $U \geq N + N_v$
- srednji broj upoređivanja $\bar{U} \geq \frac{N}{N_v} + 1$

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Ažuriranje sekvencijalne datoteke

► upis novog sloga

- pronalaženje mesta upisa novog sloga - neuspjelo traženje
  - lokacija sloga sa prvom većom vrednošću ključa od datog
- pomeranje za jednu lokaciju udesno svih slogova sa vrednostima ključa većim od vrednosti ključa novog sloga

► brisanje postojećeg sloga

- prethodno pronalaženje sloga - uspješno traženje
- pomeranje za jednu lokaciju ulevo svih slogova sa većom vrednošću ključa, ako se brisanje vrši fizički

► modifikacija sadržaja sloga

- prethodno pronalaženje sloga - uspješno traženje
- upis i brisanje: ozbiljan problem ukupnog broja pristupa

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Ažuriranje sekvencijalne datoteke

► u režimu direktne obrade

- u proseku, pomeranje polovine od ukupnog broja slogova za jednu lokaciju udesno (pri upisu) ili ulevo (pri brisanju) sloga
- primenjuje se kada je kompletna datoteka smeštena u OM

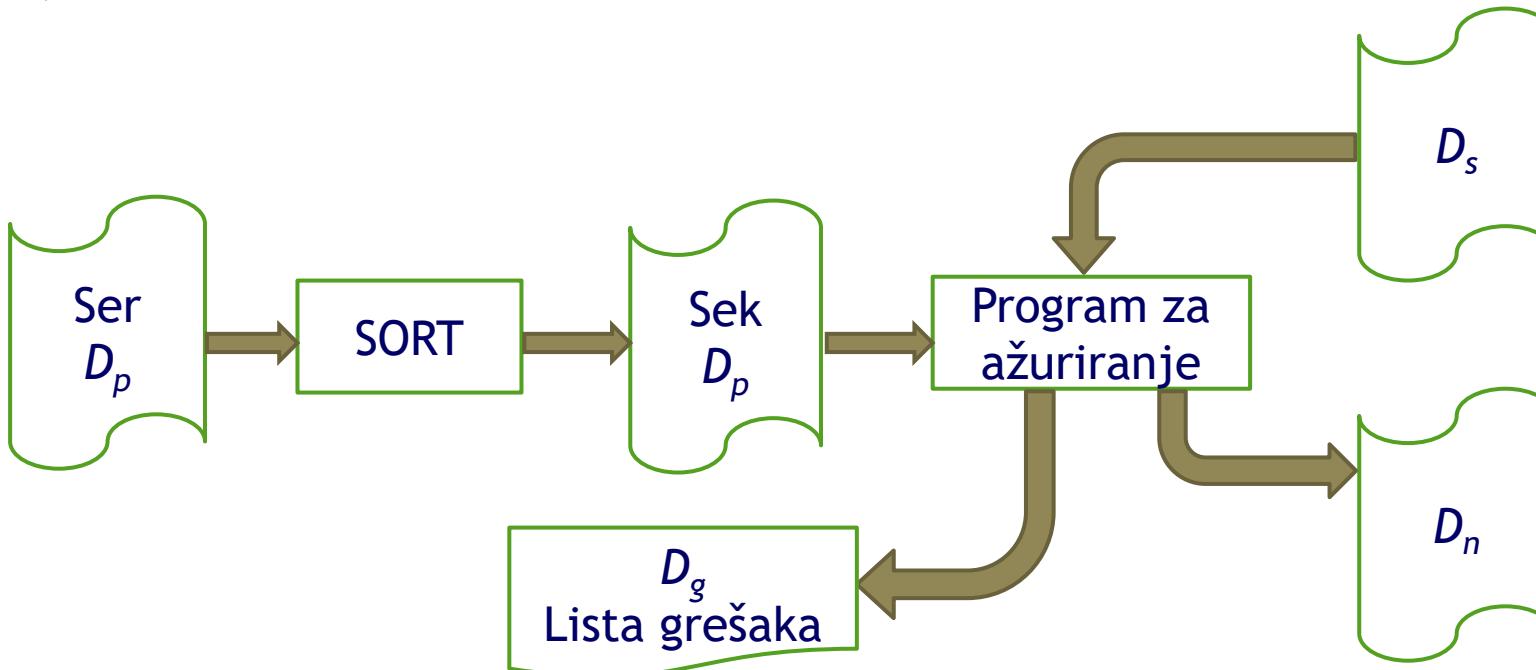
► u režimu redosledne obrade

- poseban iterativni postupak
  - kreiranje potpuno nove datoteke, na osnovu postojeće
- primeren kada se datoteka ne može kompletno smestiti u operativnu memoriju
- datoteke i uloge u obradi
  - D_s - obrađivana, ulazna (stara) sekvencijalna datoteka
  - D_n - obrađena, izlazna (nova) sekvencijalna datoteka
  - D_p - vodeća datoteka promena, serijska, ulazna
  - D_g - datoteka grešaka, izlazna

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Ažuriranje sekvencijalne datoteke

- ▶ u režimu redosledne obrade

Sekvencijalna organizacija datoteke

- ▶ **Ažuriranje sekvencijalne datoteke**
  - ▶ u režimu redosledne obrade
  - ▶ format sloga datoteke D_s i D_n identičan $(k(S_i), p(S_i))$
  - ▶ format sloga datoteke promena D_p : $(k(S_i), p_p(S_i), s_p(S_i))$
    - ▶ $s_p(S_i)$ - polje statusa izvršene operacije, moguće vrednosti:
      - ▶ n - novi slog, m - podaci za modifikaciju, b - slog za brisanje
  - ▶ format sloga datoteke grešaka D_g : $(k(S_i), p(S_i), s_g(S_i))$
    - ▶ $s_g(S_i)$ - polje opisa greške, moguće vrednosti ukazuju na:
      - ▶ pokušaj upisa već postojećeg sloga u datoteku
      - ▶ pokušaj brisanja ili modifikacije nepostojećeg sloga datoteke

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Ažuriranje sekvencijalne datoteke

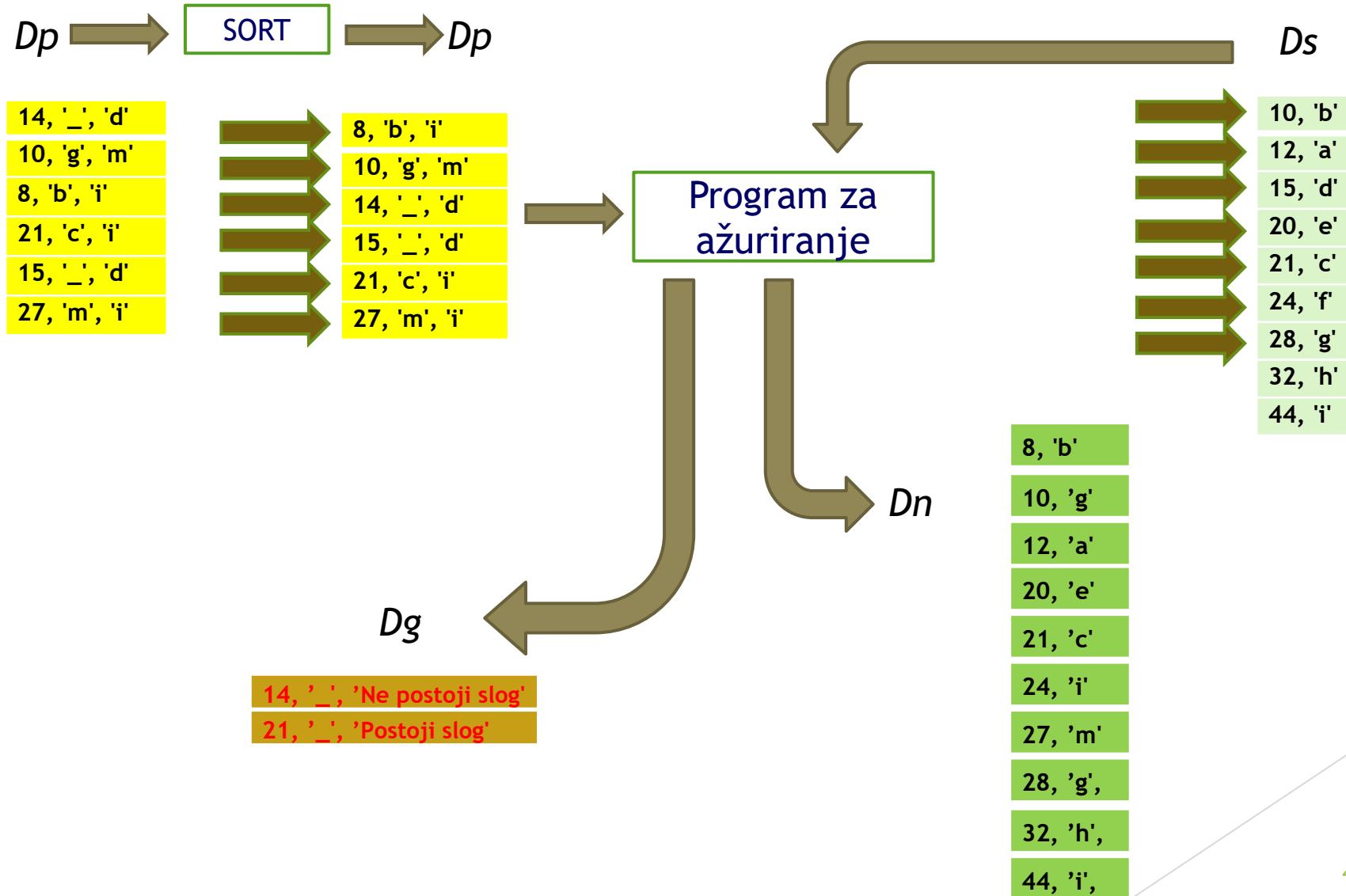
► u režimu redosledne obrade

- sekvencijalni pristup sa učitavanjem slogova $S_s(D_s)$ i $S_p(D_p)$
- upoređivanje vrednosti ključeva tekućih slogova
- generisanje novih slogova $S_n(D_n)$ na osnovu sadržaja tekućih slogova S_s i S_p
- upis slogova S_n u datoteku D_n

► dužina intervala između dva ažuriranja

- određuje se tako da se tokom njega nakupi toliki broj promena koji bi opravdalo pristupanje svim slogovima stare i generisanje nove datoteke
- duži interval $\Rightarrow$ veća efikasnost obrade, ali i duže vreme neusaglašenosti sadržaja datoteke sa realnim stanjem

Sekvencijalna organizacija datoteke

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Ažuriranje sekvencijalne datoteke

- ▶ u režimu redosledne obrade
- ▶ datoteka promena D_p sadrži $N_v = N_v^n + N_v^b + N_v^m$ slogova
  - ▶ N_v^n za upis, N_v^b za brisanje i N_v^m za modifikaciju

▶ i B_v blokova:

$$B_v = \left\lceil \frac{N_v + 1}{f} \right\rceil$$

▶ postojeća datoteka D_s sadrži B_s blokova:

$$B_s = \left\lceil \frac{N + 1}{f} \right\rceil$$

- ▶ nova datoteka D_n sadrži B_n blokova:

$$B_n = \left\lceil \frac{N + N_v^n - N_v^b + 1}{f} \right\rceil$$

Sekvencijalna organizacija datoteke

- ▶ **Ažuriranje sekvencijalne datoteke**
  - ▶ u režimu redosledne obrade
  - ▶ srednji broj pristupa pri ažuriranju datoteke za jedno traženje logički narednog sloga

$$\bar{R} = \frac{B_v + B_s + B_n}{N_v}$$

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Oblasti primene i ocena karakteristika

► prednosti

- najpogodnija fizička organizacija za redoslednu obradu
- ekonomično korišćenje memorijskog prostora
- mogućnost korišćenja i magnetne trake i magnetnog diska, kao medijuma

► nedostaci

- nepogodnost za direktnu obradu
- potreba sortiranja pri formiraju
- relativno dugotrajan postupak ažuriranja

Sekvencijalna organizacija datoteke

► Oblasti primene i ocena karakteristika

- najpogodnija fizička organizacija za redoslednu obradu
  - režim redosledne obrade često se koristi u praksi, u paketnoj (batch) obradi podataka
  - posledica činjenice da su logički susedni slogovi smešteni u fizički susedne lokacije
  - učitavanjem jednog bloka u OM, pribavlja se f slogova koji najverovatnije učestvuju u narednim koracima obrade
  - poželjno je da f bude što veći
  - kada $N_v \rightarrow N$, tada $R \rightarrow 1 / f$, te se s $\overline{povećanjem}$ f poboljšava efikasnost obrade

Sadržaj

- ▶ Serijska organizacija datoteke
- ▶ Sekvencijalna organizacija datoteke

Pitanja i komentari

Kraj prezentacije

Serijska i sekvencijalna organizacija datoteke

Usluge metoda pristupa i vrste organizacija datoteka